

Ime in priimek ali šifra tekmovalca/-ke:

Razred:

Mentor/-ica:

ŠOLSKO TEKMOVANJE S PODROČJA GEOGRAFIJE ZA OSNOVNO ŠOLO 2023/2024

Tekmovalna skupina: Osnovna šola B (6. in 7. razred)

Draga tekmovalka, dragi tekmovalec!

Veseli nas, da sodeluješ na tekmovanju v znanju geografije, kjer boš izkazal/-a svoje geografsko znanje in zmožnosti sklepanja ter argumentiranja.

Najprej zapiši svoje podatke ali prilepi svojo šifro v za to predvideni prostor.

Uporabljaš lahko kemični svinčnik ali nalivno pero, kompas, geotrikotnik ter barvice.

Naloge rešuj tako, da odgovore v sklopu A vpišeš v preglednico na ocenjevalnem obrazcu, odgovore v sklopu B pa čitljivo napišeš na predvidena mesta pri posamezni nalogi. Odgovore iz sklopa A bomo upoštevali le, če bodo zapisani v preglednici na ocenjevalnem obrazcu. Če se zmotiš, napačen odgovor prečrtaj in jasno zapiši novo rešitev.

Za reševanje nalog v sklopih A in B imaš na voljo 90 minut časa. Število točk, ki jih lahko dosežeš, je 50.

Želimo ti veliko uspeha.

Državna tekmovalna komisija

Ime in priimek ali šifra tekmovalca/-ke:

Razred:

Mentor/-ica:

OCENJEVALNI OBRAZEC

ŠOLSKO TEKMOVANJE S PODROČJA GEOGRAFIJE ZA OSNOVNO ŠOLO 2023/2024

Tekmovalna skupina: Osnovna šola B (6. in 7. razred)

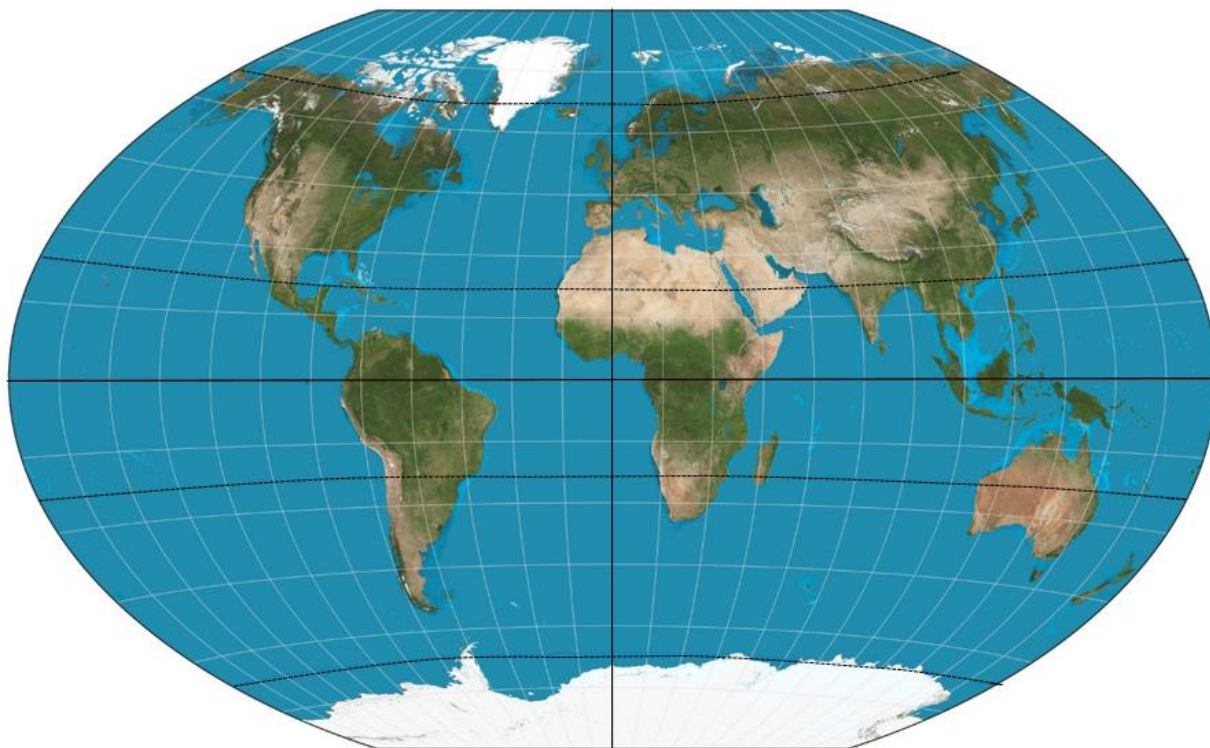
SKLOP	NALOGA	MOŽNO ŠT. TOČK	ODGOVOR
A	1.	1	
	2.	1	
	3.	1	
	4.	1	
	5.	1	
	6.	1	
	7.	1	
	8.	1	
	9.	1	
	10.	1	
	11.	1	
	12.	1	
	13.	1	
	14.	1	
	15.	1	
	16.	1	
	17.	1	
	18.	1	
	19.	1	
	20.	1	
SKUPNO ŠTEVILO TOČK		20	

SKLOP	NALOGA	MOŽNO ŠT. TOČK	DOSEŽENO ŠT. TOČK
B	21.	1	
	22.	1	
	23. a	1	
	23. b	1	
	24.	3	
	25.	2	
	26.	1	
	27.	2	
	28.	2	
	29.	2	
	30.	1	
	31.	1	
	32. a	1	
	32. b	1	
	33.	1	
	34.	2	
	35. a	1	
	35. b	2	
	36.	2	
	37.	1	
	38.	1	
SKUPNO ŠTEVILO TOČK		30	

SKLOP A

Pri nalogah od 1 do 20 v sklopu A izberi pravilni odgovor in črko pred njim zapiši na ocenjevalni obrazec. PRILOGE (slike 1–3 in 8) pripadajo nalogam v sklopu A.

Slika 1: Zemljevid sveta

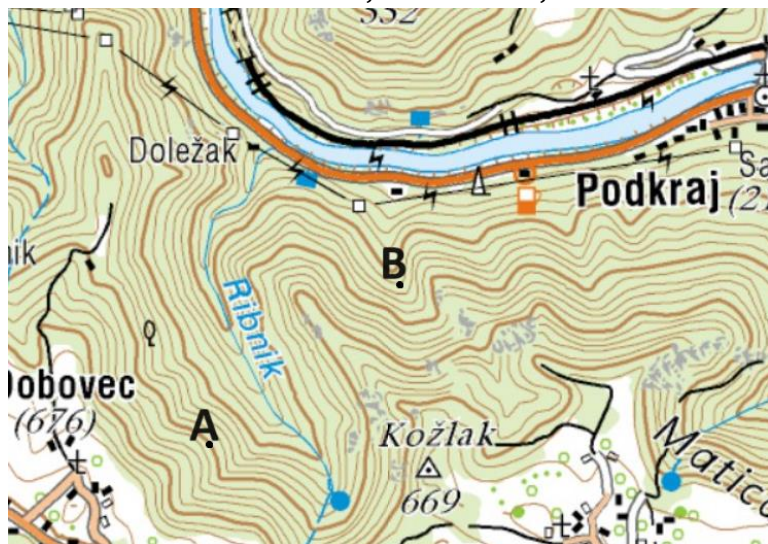
Vir: Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/World_map#/media/File:Winkel_triple_projection_SW.jpg (citirano 18. 9. 2023).

Slika 2: Geografske enote Evrope

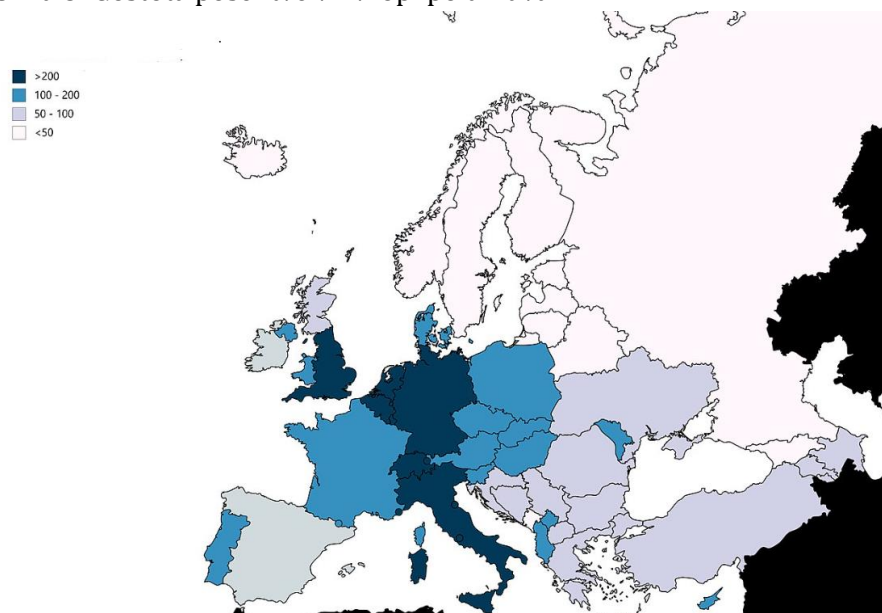
Vir: Senegačnik, J. Geografija sodobne Evrope, Učbenik za 2. in 3. letnik gimnazije. Modrijan izobraževanje, Ljubljana 2021.

Slika 3: Reliefni izsek iz zemljevida Slovenije

Vir: Geopedia. <http://www.geopedia.si> (citirano 18. 9. 2023).

Slika 8: Gostota poselitve v Evropi po državah

Vir: Wikipedia. https://en.wikipedia.org/wiki/Area_and_population_of_European_countries# (citirano 18. 9. 2023).

1. **Katere celine navidezno prečka ekvator? Pomagaj si s sliko 1.**
 - a) Severno Ameriko, Afriko, Avstralijo.
 - b) Azijo, Južno Ameriko, Afriko.
 - c) Antarktiko, Evropo, Afriko.
 - d) Severno Ameriko, Evropo, Azijo.
 - e) Avstralijo, Južno Ameriko, Afriko.
2. **S pomočjo slike 1 obkroži napačno trditev.**
 - a) Čez Evropo poteka severni tečajnik.
 - b) Evropa leži severno in južno od ekvatorja.
 - c) Evropa leži severno od ekvatorja.
 - d) Večji del Evrope leži vzhodno od začetnega poldnevnik.
 - e) Evropa leži vzhodno in zahodno od začetnega poldnevnik.
3. **Kako imenujemo vzporednik, ki leži 23,5° severno od ekvatorja? Pomagaj si s sliko 1. Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.**
 - a) Poldnevnik.
 - b) Južni povratnik.
 - c) Južni tečajnik.
 - d) Severni tečajnik.
 - e) Severni povratnik.
4. **Celine se med seboj razlikujejo po obliki, legi, velikosti, razčlenjenosti, nadmorskih višinah in reliefnih oblikah. A le ena celina našega planeta ima najdaljšo gorsko verigo. Obkroži črko pred pravilno trditvijo. Pomagaj si s sliko 1.**
 - a) Najdaljše gorstvo na svetu je Himalaja, ki je v Aziji.
 - b) Najdaljše gorstvo na svetu je Skandinavsko gorstvo, ki leži v Evropi.
 - c) Najdaljše gorstvo na svetu so Andi, ki ležijo v Južni Ameriki.
 - d) Najdaljše gorstvo na svetu je Atlas, ki leži v Afriki.
 - e) Najdaljše gorstvo na svetu so Alpe, ki ležijo v Evropi.
5. **V naravi se lahko orientiraš na različne načine. Obkroži črko pred trditvijo, ki ne drži.**
 - a) Orientiranje po senci predmetov.
 - b) Orientiranje s pomočjo digitalne ure.
 - c) Orientiranje s pomočjo zvezde Severnice.
 - d) Orientiranje s pomočjo kompasa.
 - e) Orientiranje s pomočjo mahu.
6. **Če se želimo orientirati, moramo poznati glavne strani neba. Za natančnejšo orientacijo pa uporabljamo tudi vmesne strani neba. Kakšna je angleška kratica za severovzhod? Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.**
 - a) SW.
 - b) SE.
 - c) N.
 - d) NE.
 - e) NW.
7. **Kako imenujemo merilo, prikazano na sliki 2?**
 - a) Opisno merilo.
 - b) Matematično merilo.
 - c) Številčno merilo.
 - d) Grafično merilo.
 - e) Znakovno merilo.
8. **Katero vrsto zemljevida prikazuje slika 2?**
 - a) Ekonomski zemljevid.
 - b) Tematski zemljevid.
 - c) Splošni zemljevid.
 - d) Topografski zemljevid.
 - e) Vojaški zemljevid.
9. **S pomočjo slike 3 odčitaj nadmorsko višino točke A.**
 - a) 345 m.
 - b) 244 m.
 - c) 500 m.
 - d) 320 m.
 - e) 420 m.

Slika 4: Kartografski znak

Vir: Geopedia.

http://www.geopedia.si/#T105_F1173:41942_x507111.216_y107871.457_s15_b4 (citirano 10. 9. 2023).

10. Kaj označuje kartografski znak na sliki 4?

- a) Mesto.
- b) Cerkev.
- c) Jezero.
- d) Mejni prehod.
- e) Višinsko točko.

Slika 5: Višina Škrlatice in Triglava

Vir: M. Vidovič. 2023.

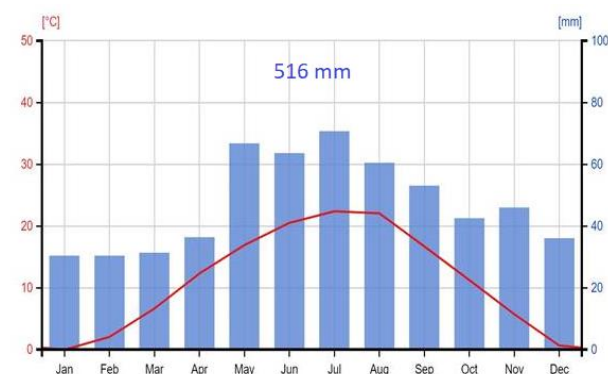
11. S pomočjo slike 5 ugotovi, kolikšna je relativna višina.

- a) 120 m.
- b) 124 m.
- c) 224 m.
- d) 5604 m.
- e) 200 m.

12. Naše Osončje sestavljajo Sonce in številni planeti. Obkroži, kateri planet je bližje Soncu kot Zemlja.

- a) Jupiter.
- b) Neptun.
- c) Mars.
- d) Venera.
- e) Saturn.

Slika 6: Klimogram Budimpešte

Vir: Climecharts. <https://climatecharts.net/> (citirano 17. 9. 2023).

13. Na sliki 6 je klimogram Budimpešte. Kaj označuje številka 516. Obkroži.

- a) Letno količino padavin.
- b) Višino temperatur na letni ravni.
- c) Maksimalne temperature v posameznem mesecu.
- d) Temperaturno krivuljo.
- e) Povprečen pretok vodotokov.
- f) Količino padavin v juniju in juliju.

14. Kateri tip podnebja prikazuje klimogram na sliki 6?

- a) Polarno podnebje.
- b) Puščavsko podnebje.
- c) Sredozemsko podnebje.
- d) Monsunsko podnebje.
- e) Nič od naštetega.

15. Avgusta 2023 je Slovenija utrpela povodenj tolikšnih razsežnosti, kot jih v zgodovini samostojne države ne pomnimo. Obkroži črko pred reko, ki je bila ena izmed tistih, ki so poplavljalje in povzročile največ škode.

- a) Kolpa.
- b) Soča.
- c) Meža.
- d) Dragonja.
- e) Ljubljana.

Slika 7: Goriška brda

Vir: Wikipedia.

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/3c/Goriska_brd_a.jpg (citirano 14. 9. 2023).

16. S pomočjo slike 7 ugotovi, katera gospodarska dejavnost je najmanj verjetna za Goriška brda.

- a) Hmeljarstvo.
- b) Turizem.
- c) Vinogradništvo.
- d) Sadjarstvo.
- e) Gostinstvo.

17. Kako imenujemo reliefno obliko, ki je prikazana na sliki 7?

- a) Kotlina.
- b) Dolina.
- c) Nižina.
- d) Gričevje.
- e) Hribovje.

18. Obkroži trditev, ki ne velja za osojne strani pobočij v naši geografski širini.

- a) Sneg se na osojni strani obdrži dlje časa.
- b) Na osojni strani vinogradi slabše uspevajo.
- c) Hiše na osojnih straneh je potrebno bolj ogrevati.
- d) Poselitev je gostejša na osojnih pobočjih.
- e) V Sloveniji so osojna pobočja tista, ki so večinoma obrnjena proti severu.

19. Slika 8 prikazuje gostoto prebivalstva Evrope. Obkroži pravilno trditev.

- a) Gostota poselitve se znižuje od Severne proti Srednji Evropi.
- b) Panonska nižina je redko poseljena.
- c) Območje Vzhodne Evrope je v primerjavi z Zahodno Evropo redkeje poseljeno.
- d) Gostota poselitve je na Apeninskem polotoku redkejša kot na Skandinavskem polotoku.
- e) Gostota poselitve je v Španiji višja kot na Portugalskem.

20. Obkroži leto, ko je Slovenija postala članica evrskega območja.

- a) 2020.
- b) 1995.
- c) 1991.
- d) 2007.
- e) 2000.

21. Oglej si sliko 9 in obkroži pravilni odgovor. Sladkovodni del Škocjanskega zatoka je pobarvan z:

- a) rumeno barvo.
- b) zeleno barvo.

Slika 9: Škocjanski zatok

Vir: Brečko Grubar, V., 2023. Naravni rezervat Škocjanski zatok in njegov pomen. Geografija v šoli, 31, 2—3, str. 49.

(1 točka)

22. Slovenija je ena izmed evropskih držav z največjo rastlinsko in živalsko raznovrstnostjo, raznoliko pokrajino in najbolj ohranjenimi naravnimi razmerami. Pomemben korak v prizadevanjih za celovito varstvo narave je bil sprejem Zakona o ohranjanju narave. Na spodnjo črto zapiši leto sprejema omenjenega zakona.

(1 točka)

23. Podatki kažejo na nenehno večanje deleža zavarovanih območij v Sloveniji.

a) Kolikšen je odstotek zavarovanih območij v Sloveniji leta 2023? _____

(1 točka)

b) Opisno ga primerjaj z deležem v Evropi. _____

(1 točka)

24. Zavarovana območja v Sloveniji razvrščamo v več kategorij. Na črto pred imeni zavarovanih območij zapiši črko ustrezne kategorije zavarovanja.

(3 točke)

A. narodni park	___ Ljubljansko barje
B. regijski park	___ Goričko
C. krajinski park	___ Škocjanske jame
D. strogi naravni rezervat	___ Debeli rtič
E. naravni rezervat	___ Zelenci
F. naravni spomenik	___ Škocjanski zatok
G. naravna vrednota	

25. Obkroži trditve, ki veljajo za Triglavski narodni park.

(2 točki)

- a) Triglavski narodni park obsega preko 80 000 ha, od tega spada v prvo varstveno območje več kot 40 % površja parka.
- b) Plavanje v rekah in jezerih Triglavskega narodnega parka je prepovedano, izjema sta Bohinjsko jezero in Soča na dveh odsekih.
- c) Soteskanje, kajakaštvo in rafting so dovoljeni na vseh odsekih rek.
- d) Uporaba dronov ni dovoljena. Izjeme obstajajo le za raziskovalni in dokumentarni namen ter v infrastrukturnih območjih.
- e) Turistični letalski promet je dovoljen le pod pogojem, da je letenje vsaj 600 m nad najvišjo trenutno točko.
- f) Jadrarno padalstvo je dovoljeno na pet uradnih vzletnih in dveh pristajalnih mestih.

26. Za koliko se v letnem povprečju v današnjem času ugreza Ljubljansko barje? Obkroži.

(1 točka)

- a) 0,1–0,5 cm.
- b) 1–5 cm.
- c) 5–7 cm.
- d) 8–10 cm.
- e) Več kot 10 cm.

27. Vzroki za nastanek poplav na Ljubljanskem barju so različni. Zapiši dva vzroka.

(2 točki)

Vzrok 1: _____

Vzrok 2: _____

28. Oglej si sliko 10, ki prikazuje sušenje šote v kopicah. Za kateri dve dejavnosti so v preteklosti uporabljali šoto na Ljubljanskem barju? Odgovor napiši na črto.

(2 točki)

Slika 10: Ljubljansko barje

Vir: Kamra. Slovenski etnografski muzej.

<https://www.ljubljanskobarje.si/sample-page/krajinski-park-ljubljansko-barje/> (citirano 18. 9. 2023)

29. Na spodnji črti zapiši dva večja nekraška pritoka na Ljubljansko barje, ki sta nasula obširna vršaja.

(2 točki)

Primer 1: _____

Primer 2: _____

30. Oglej si sliko 11. V polji vpiši dve manjkajoči reliefni obliki.

(1 točka)

Slika 11: Nekateri elementi geodiverzitete na območju Ospa

Vir: Stojilković, B., Stepišnik, U., Ferk, M., Breg Valjavec, M., Čonč, Š., 2023. Geodiverziteta – temelj vsega živega. Geografija v šoli, 31, 2—3, str. 26.

31. Na spodnjo črto zapiši ime zvezne države ZDA, v kateri je kanjon Bryce.

(1 točka)

32. Oglej si sliko 12 in odgovori na vprašanja.

Slika 12: Kanjon Bryce

a) Kako imenujemo reliefne oblike na sliki?
(1 točka)

b) Kako visoke so lahko te reliefne oblike?

(1 točka)

Vir: Polšak, A., 2008. Narodni park Bryce Canyon. Geografski obzornik, 55, št. 1—22.

33. Katere vrste erozij so preoblikovale kanjon Bryce? Obkroži pravilno kombinacijo.

(1 točka)

- a) Morska in ledeniška erozija.
- b) Rečna, morska in vetrna erozija.
- c) Zadenjska, ledeniška in vetrna erozija.
- d) Ledeniška, morska in vetrna erozija.
- e) Morska in vetrna erozija.

34. Na črto pod posamezno sliko zapiši ime rastlinske vrste, ki jo posamezna prikazuje. Obe najdemo v Triglavskem narodnem parku. (2 točki)

Slika 13 in 14: Rastlinski vrsti

Vir: Wikipedia. (citirano 16. 9. 2023).

Vir: Wikipedia. (citirano 16. 9. 2023).

35. S pomočjo slike 15 odgovori na vprašanja.

Slika 15: Mokrišče

a) Kako se imenuje mokrišče na sliki?

(1 točka)

b) Zapiši dve pomembni funkciji, ki ju imajo mokrišča.

(2 točki)

Vir: Basle, T. Arhiv NR Škocjanski zatok (2023).

36. Leta 1998 je bil v Krajinskem parku Kolpa ustanovljen strogi naravni rezervat.

(2 točki)

- a) Kako se ta imenuje? _____
b) Katera ptičja vrsta gnezdi v njem? _____

37. Kako se imenuje prelaz na sliki 16, ki je najvišji asfaltirani gorski prelaz v Vzhodnih Alpah, in drugi najvišji v celotnih Alpah?

(1 točka)

Slika 16: Prelaz v Alpah

Vir: Zdešar, A. 2018. Alpe niso le turistični cilj. Zavarovana območja narave v Alpah. Planinski vestnik, 2018, 10, str. 12.

38. Obkroži trditev, ki ne velja za narodne parke v Alpah.

(1 točka)

- a) V Alpah je 13 narodnih parkov. Vsa zavarovana območja pokrivajo okrog 23 % celotnega območja Alp.
- b) Za vse narodne parke v Alpah velja, da so odprti, torej imajo prost dostop za vsakogar pod enakimi pogoji. Vstopnin ni.
- c) Večina narodnih parkov v Alpah ima notranjo conacijo, ki se deli na osrednje in robno območje parka, pri čemer naj bi osrednje območje po kriterijih IUCN obsegalo vsaj 75 % območja parka.
- d) Triglavski narodni park je na področju conacije posebnost, saj ima tri varstvena območja.
- e) Najmilejši režim varovanja ima Švicarski narodni park, ki je hkrati najstarejši narodni park v Alpah.